

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Disputatio theologica, qua illustratur phrasis, prunarum
capiendarum super caput osoris ad Proverb. cap. XXV
vers. 22**

**Marckius, Johannes
Henrici, Johann Laurentius
Lugduni Batavorum, 1716**

VI.

[urn:nbn:de:bsz:31-130534](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130534)

Interpretēs. Familiarissimum est illud, quod & à Lapide subjecit; Nisi dicas, hoc tantum ab Apostolo quasi sponte sua eventurum dici, ad consolationem iustorum patientium persecutionem ab impiis, scilicet quod impii non evadent vindictam Dei, si in malitia persistant, iustis hoc non intendentibus sed permittentibus. Verum, uti de osore quovis communiter in textu agitur, ita non tam heic est consolatio adversus malum quod patimur, quam impulsio ad bonum quod præstemus, atque à quo potius quam ab aliorum malitia id sit consecuturum, vel per quod illud sit futurum, quod phrasis nostra dicit. Quod ipsum si fuerit non evitandum quasi per ignem interitus horrendus, jam gravioris ultionis modum ex hoc dicto discere datur; unde interpretationem hanc plane alienam & deviam esse Pauli consilio &c. imo contra charitatem ita agere, notavit Pererius. Subtilior dubii hujus solutio à Patribus tradita est, quam ex Chrysostomo sequentem in modum dedit Salazar; Qui iniuriam passus est, si quando debilitatus fuerit, non ita suis propriis bonis afficitur, ut supplicio ejus per quem contristatus fuerat. Nihil enim adeo jucundum est, atque de inimico sumptum videre supplicium. Quod igitur cupit, hoc ei primum largitur, deinde postquam venenum illud obtulit, tum deinceps ad altiora hortatur dicens, ne vincaris à malo, sed vince in bono malum &c. Ad cujus discursus, apud alios quoque lecti, elucidationem, disserit tum Jesuita de communi quadam prudentiæ lege, quæ dicitur passionibus quibusdam effrenatissimis non statim valide obsistendum, sed tantisper acquiescendum & obscurandum esse, deinde enim lenius ac facilius ad rationem revocantur &c. Sed hoc ægerrime ab animo suo impetret attendens lector, ut Paulum credat ad arcendam Vindictam immediatam & longe minorem non permisisse tantum ad tempus sed & commendasse Vindictam mediatam longe majorem, quam ipse mox rursus dissuasit per illud, μή νικᾷ ὑπὸ τῆ κακῆ, ἀλλὰ νικά ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν, dum rem ipsam præstandam sane dissuadere neutiquam poterat. Quod si vero etiam illud valeret apud Paulum, difficultas in Salomonis textu maneret tamen, ubi nullum simile verbum aliud est adjectum quale apud Paulum occurrit.

VI. Quod porro attinet ad Rationes pro Exegesi illa adductas §. IV. hæ equidem non carent specie magna, sed tamen demon-
 fran-

frāndi valorem non habent. Constat enim Prunarum Effectus
æque bonus & lætus, quam malus & tristis; unde ad emblema
optabile non minus quam deplorabilis rei & eventus accommo-
dari possunt. Quod clare discas ex *Baptismo Ignis Matt. 111. 11.*
à nobis latius exposito *EXERC. TEXT. XXVII. Part. IV.* nec non
irrefragabiliter ex *Linguis Igneis tempore Pentecostes super A-*
postolos missis Act. 11. 3. Unde circumspicere heic, ut & alibi
semper, oportet quid in Prunis spectare seu ferat seu jubeat con-
textus. Qui si nos alibi nonnunquam manifeste ducat, etiam per
phrasin similem vel eandem quæ heic est, ad terrorem, dolorem,
corruptionem, & perditionem, hic tamen ad alia omnia ducere
potest; prout id fere in omni emblematum usu fieri solet, quæ
modo ad hoc, modo ad longe aliud, applicare decet. Est porro
illud levius, quod ex altero versus apud Salomonem membro ur-
get *Salazar*, de memorata illic Retributione Domini; quasi hanc
non apte promittere potuisset Spiritus, nisi opposita poena hosti-
lis in nostris verbis præcessisset, tanto minus in iis cogitanda quod
nulla prorsus Dei ulciscantis in iis mentio fiat. Ex adverso millies
fit, ut officia urgeantur decentia, vel per solum præmium, vel per
retributionem aliis motivis subjectam; uti se heic res bene habe-
re potest. Nec plus roboris est in eo, quod Paulus antea Divinæ
Vindictæ meminerit, ut à Vindicta propria avocaret, siquidem
hanc illic vult Deo ita relinqui, ut ad eam nos cooperari pro viri-
bus non jubeat; nec est adeo ut beneficentiam osori præstandam
eodem modo & argumento à Divina Vindicta petito urgeat, quo
à Vindicta propria sumenda Christianum proxime avocavit.

VII. Nescio interim, annon de *Prunis* his in Malum, longe
tamen aliter, cogitare censendi sint primo loco Viri multi Præ-
stantissimi, qui *Dolorem* memorant ab his admotis illatum capiti,
per quem homo eas à se quanto cyus abjiciat. Neque enim do-
lor cum tædio simili per se ut bonus spectari potest. Unde adver-
sus motivum hinc petitum etiam videri potest charitas Christi-
ana obstare, quæ à dolore & tædio inferendo abesse jubet, quod
nec communiter ab osore adjuto exspectes. Quod si porro in
emblemate secundum hunc modum explicando persisterent E-
ruditi, jam Prunarum adductarum & dolorem adferentium ab-
jectio nos duceret omnino ad beneficiorum prællitorum reje-

B

Cio.